

Research Paper

Determining Model of the Factors Influencing the Sustainable Development of Traditional Sports Tourism (Case study: Kabadi festival of Sorkhankalateh, Horse-riding of Torkman and Gurosh and Alish traditional wrestling)**Hamidreza Ghezselfloo¹, Seyed Mohammad Hosein Razavi², Masumeh Kalateh Seifari³**

1. Assistance Professor in Sport Management, Gonbad Kavous University (Corresponding Author)
2. Professor, University of Mazandaran, Babolsar
3. Associate Professor, University of Mazandaran, Babolsar

Received: 2019/02/19

Accepted: 2019/09/25

Abstract

The main purpose of this study was to determine the model of the factors influencing the sustainable development of traditional sports tourism. The study was applied research with sequential-exploratory design. Population included 45 subjects in qualitative phase (Delphi method) and in quantitative phase, consisted of 500 managers and experts of corresponding organization in sport tourism industry. The research instrument included a 50-item research-made questionnaire that was regulated based on qualitative (theoretical saturation) and quantitative phases. After confirmation of contextual and visual validity of the questionnaire, the internal reliability was confirmed in experimental study by Cronbach's Alpha method ($\alpha=0.81$). To analyze data, Lisrel software and exploratory factor analysis were used. Based on confirmatory factor analysis, the results indicated significant effect of all items of 8 scales on domestic eco-sport tourism development ($\beta > 0.4$, $p \leq 0.05$). Domestic sport – environmental attractions scale ($\beta=0.78$), infrastructure ($\beta= 0.77$) and policy and management of environmental ($\beta= 0.72$) had the highest load factor. Therefore, based on results, researchers suggest that coordination should be built among tourism organizations in the governmental sectors, active local institutions in tourist areas should be founded and strategic union of domestic sports tourism among the Golestan provinces should be founded to introduce this high-potential geographical area as the premium brand in sports tourism and the focal point in domestic sports ecotourism nationally and internationally.

Keywords: Sport Tourism, Domestic Sport Festivals, Sustainable Model.

1. Email: h_ghezel@yahoo.com
2. Email: razavismh@yahoo.com
3. Email: ma.kalateh@gmail.com



Extended Abstract

Background and Purpose

Tourism and sports are both the largest and fastest growing sectors throughout the world, both in the social and economic aspects (Jabil, 2015). The holding and hosting of traditional sports festivals based on the cultural heritage, and historical values of tourism destination has become a new opportunity and potential for developing and achieving sustainable sport tourism in the last decade (Robert, 2018). Recent studies show that there is optimal potential in traditional sport festivals. In this filed, Ghafouri, (2014), Robert et al. (2018), Hinch (2017), Ghezselfloo et al. (2015), Hemati nejad (2015) and Hosseinpoor (2014) in their studies indicated that whenever possible, a logical link between sport activities in terms of customs with historical heritage of societies, can be exploited to benefit from the presence of tourists for the development and improvement of people's living quality and the evolution of economic, cultural and social dimensions. Thus, the main purpose of this study was to determine the model of the factors influencing the sustainable development of traditional sports tourism.

Materials and Methods

The study was applied research with a sequential-exploratory design. Population included 45 subjects in qualitative phase (Delphi method) and in quantitative phase, they consisted of 500 university professors in **a**: Sport tourism, sport management, tourism management and environment and natural resource management **b**: Managers, experts and heads of delegations, General Administration of Sports and Youth in Golestan province **c**: Tourism Organization **d**: Managers and tour guides of tourist agency. **e**: Informant and active local habitats of the host communities and finally active and passive sport tourism. The formula ($5q \leq n \leq 15q$) for determining the sample size in structural equation modeling was used. Therefore, with regard to 50-item questionnaire in this study, the sample size is 250 ($5 \times 50 = 250$). Due to the fact that low number of participants in the sample might result in lack of accuracy in parameters and decrease in standard error in applying SEM and path analysis, 500 participants were selected following the sampling principles. The research instrument was a 50-item researcher-made questionnaire that was regulated based on qualitative (theoretical saturation) and quantitative phases. After confirming the visual and content validity, initial questionnaire was sent to knowledgeable university professors in sport tourism, sport management, tourism management, and environment and natural resource management. Then, using exploratory factor analysis, the construct validity of questionnaire was approved. To determine the reliability of research tool, through a guide study, the research questionnaire was



sent to university professors in sport management, tourism managers, and environment and natural resource managers (n=30). Finally, through Cronbach's Alpha test, reliability was confirmed ($\alpha > 0.7$) for each factor separately, and the final questionnaire was formulated and approved on 5-point Likert scale in two parts. For data analysis, Lisrel software and exploratory factor analysis was used ($p \leq 0.05$).

Findings

The descriptive findings of the research samples showed that, the age range of 41-45 years was the most present group (84.24). Besides, (88.82%) of sample size were married, among whom, (35.46%) had a history of presence (6-10) of the event.

In the field of inferential statistics, first, the normality of data was assessed through Skewness Graph and K_S test ($Z = 0.893$, $p > 0.05$). The results of the KMO test showed that the sample size was sufficient (more than 0.6) and Bartlett test was used to ensure Good Fit Index as it was meaningful ($P \leq 0.05$) (Table 1). In next phase, to analyze the relationship between the indicators and identify the indicators associated with each of the exploratory factor analysis in terms of research conception model, confirmatory factor analysis was used to estimate the model's potential in the prediction of latent variable. Based on the findings of the confirmatory factor analysis, the factors affecting the development of traditional sports tourism, all the sub-scales resulting from the exploratory factor analysis, are based on eight cultural-social, legal, economic, infrastructural, ecological, ecosystem, linear and environmental management and attractiveness of the helicopter were normal. Finally, all sub-scales were classified according to the nature of the related items in two dimensions: environmental factors and human factors.

Table1. The Results of Exploratory Factor Analysis of Questionnaire Components

Variable	Bartlet	df	Sig	KMO
The Statistics	736.53	1894	0.001	0.863

The t value in standard form between the talent variable (Sport tourism development) and the obvious variables was more than significant level ($t > 1/96$), which indicates their significant effect on the development of traditional sports tourism (Figure1).



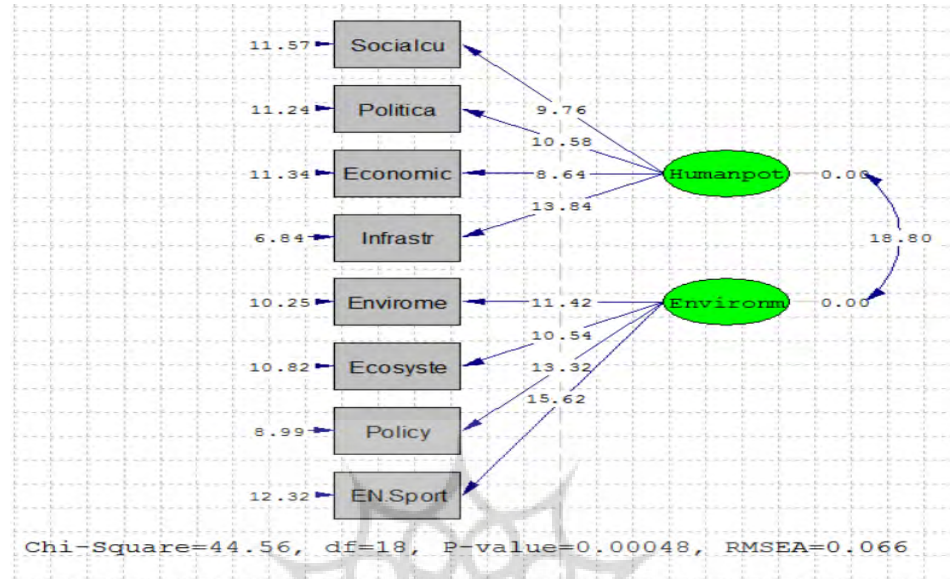


Figure 1. Confirmatory Factor Analysis Based on t Value in Standard Form

Based confirmatory factor analysis, the results indicated significant effect of all items of sub-scales on domestic eco-sport tourism development ($\beta > 0.4$, $p \leq 0.05$). Although all sub-scales had meaningful effect on latent variable, but domestic sport – environmental attractions scale ($\beta = 0.78$), infrastructure, ($\beta = 0.77$) and policy, and management of environmental ($\beta = 0.72$) had the highest load factor.

Conclusion

The findings of the present study denote a high potentiality of traditional sports tourism festivals in the Golestan province. The dispersion of different traditional sports festivals in the north of Iran, such as horseback riding, Lochu wrestling, Alish and K Abedi whose origins come from the historical values of local habitats can help to enhance the sports tourism. Besides, the natural attractions including sea, jungle, mountain and desert in this area and the similar historical and cultural affairs with conterminous countries around the Caspian Sea can make a scaffold for the development of tourist industry. Therefore, the following points are suggested to introduce this high-potential geographical area as the premium brand in sports tourism and the focal point in traditional sports ecotourism nationally and internationally.

A) A coordinated management structure should be built among tourism organizations in the governmental sectors.



- B) Active local institutions in tourist areas should be founded.
- C) The quality of the services provided by tourist agencies should be increased.
- D) A strategic union of sports tourism among the Northern provinces should be founded and encouraging policies for private sector investment should be facilitated.

References

1. Aliabadi, S., & Hesami, Sh. (2014). Feasibility study of the practical link of ecotourism and sports tourism. *Applied research in Sport Management*, 3(3), 43-50. (in Persian).
2. Getz, D., & Stephen, J. (2016). Progress and prospects for event tourism research. *Tourism Management*, 52, 593-631.
3. Ghafoori, F. (2014). The model of tourism development based on indigenous and local games of the country. *Research in Sport Management*, 3(24), 153-174. (in Persian).
4. Ghezelsefloo, H. R., Kalateh, M., & Chorli, A. (2015). Investigating the challenges of attraction of sport tourism at Golestan province local and local game festival. *Journal of Sport Management and Motor Behavior*, 11(23), 211-218. (in Persian).
5. Hematinejad, M. A., Shahriari, B., & Malekakhlagh, E. (2015). Prioritization of sport tourism attractions in the development of sports tourism in the Northern provinces. *Management and Development in Sports*, 6(1), 19-33. (in Persian).
6. Hinch, T., & Eiji, T. (2017). Sustainable sport tourism in Japan. *Tourism Planning & Development*, 15(1), 96-101.
7. Hoseini, M., & Esfahni, N. (2015). The segmentation of the German Cologne tourist market for foreign tourists based on the nationality and sports attractions. *Physiology and Management Research in Sports*, 7(2), 33-45. (in Persian).
8. Hosseinpour, H., Fahim, H., & Adyalbaf, R. (2014). Examining the obstacles to sporting wrestling sports with the boat with the natural attractions of sport and tourism Esfarayn. *Sport Management Studies*, (23), 67-78. (in Persian).
9. Jabil, M., Mazdi, M., Mohd, J. K., Logeswaran, T., & Mohammad, K. Z. (2015). Sport as a tourism attraction in Malaysia: Potential and prospects. *Malaysian Journal of Society and Space*, 12, 23-31.
10. Robert, J. L. (2018). The Wimbledon championships, the all-England Lawn tennis club, and "invented traditions". *International Journal of Sport Communication*, 11(1), 1-23.



تعیین الگوی عوامل مؤثر بر توسعه پایدار گردشگری ورزش‌های سنتی (مطالعه موردی: جشنواره کبدی سرخنگلاته، اسب ترکمن و کشتی سنتی آلیش و

گورش)

حمیدرضا قزلسفلو^۱، سید محمدحسین رضوی^۲، معصومه کلاته‌سیفیری^۳

۱. استادیار مدیریت ورزشی، دانشگاه گنبدکاووس، گنبدکاووس، ایران (نویسنده مسئول)

۲. استاد مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت‌بدنی، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران

۳. دانشیار مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت‌بدنی، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۰۷/۰۳

تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۱۱/۳۰

چکیده

این پژوهش با هدف تعیین الگوی عوامل مؤثر بر توسعه پایدار گردشگری ورزش‌های سنتی انجام شد. پژوهش حاضر از نوع کاربردی-توسعه‌ای بود که به روش اکتشافی متوالی اجرا شد. جامعه آماری پژوهش ۴۵ نفر در بخش کیفی (روش دلفی) و ۵۰۰ از کارشناسان سازمان‌های فعال در حوزه صنعت گردشگری ورزشی بودند. به‌منظور تدوین الگوی پایدار گردشگری از پرسشنامه پنجاه سؤالی استفاده شد که بر مبنای فاز کیفی (اشباع نظری) و کمی پژوهش تهیه شد. پس از تأیید روایی صوری و محتوایی پرسشنامه، پایایی درونی نیز در یک مطالعه راهنما به روش آلفای کرونباخ تأیید شد ($\alpha = 0/81$). برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار لیزرل و تحلیل عاملی اکتشافی استفاده شد. نتایج پژوهش حاکی از آن بود که براساس تحلیل عاملی، اثر همه هشت عامل شناسایی‌شده در توسعه گردشگری طبیعت‌مدار ورزش‌های سنتی تأیید شد ($\beta > 0/4, P \leq 0/05$). عامل فستیوال‌های ورزشی سنتی-طبیعی ($\beta = 0/78$)، عامل زیرساخت‌ها ($\beta = 0/77$) و عامل مدیریت و خط‌مشی ($\beta = 0/72$) بیشترین بار عاملی را داشتند؛ بنابراین با توجه به یافته‌های پژوهش پیشنهاد می‌شود با ایجاد هماهنگی بین سازمان‌های متولی گردشگری در بخش دولتی، تشکیل نهادهای محلی فعال در نواحی گردشگری‌پذیر و تشکیل اتحاد استراتژیک گردشگری ورزشی بین استان‌های شمالی، این منطقه جغرافیایی پرتانسیل به‌عنوان برند برتر و قطب گردشگری طبیعت‌مدار ورزش‌های سنتی در سطح ملی و بین‌المللی مطرح شود.

واژگان کلیدی: گردشگری ورزشی، فستیوال‌های ورزشی سنتی، الگوی پایدار.

1. Email: h_ghezel@yahoo.com

2. Email: razavismh@yahoo.com

3. Email: ma.kalateh@gmail.com



مقدمه

صنعت گردشگری یکی از بزرگ‌ترین شاخصه‌های ارزیابی پویایی یک ملت در سطح کلان به شمار می‌رود؛ چراکه هم‌زمان می‌تواند بهترین داشته‌ها و میراث یک ملت را در زمینه‌های فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، محیطی و سیاسی به معرض نمایش بگذارد (ملکی و علیزاده، ۲۰۱۵)؛ بنابراین به‌منظور بسترسازی بیشترین استفاده از صنعت گردشگری، شناخت مؤلفه‌ها و شاخص‌های توسعه پایدار برای تقویت توانمندی‌ها و رفع نقصان‌ها از طریق تبعیت از تدوین برنامه‌ای استراتژیک در قالب سه مؤلفه محیط‌زیست، حیات اقتصادی جوامع میزبان و جنبه‌های اجتماعی و اثرات آن بر فرهنگ جوامع میزبان با عنوان «رویکرد توسعه پایدار گردشگری»^۱ ضروری است. براساس این رویکرد، گردشگری پایدار^۲ مستلزم ایجاد یکپارچگی جامع بین تمام حوزه‌های تأثیرگذار بر صنعت گردشگری در کنار توجه به تنوع عوامل انسانی و محیطی با لحاظ‌کردن ارزش‌های تاریخی و فرهنگی مقاصد گردشگری و توانمندی‌های اکولوژیک است که چشم‌اندازی پویا و پایای اقتصادی، سیاسی، اجتماعی را در کنار مواهب طبیعی رقم می‌زند (هشر و گیبسون،^۳ ۲۰۱۲). در این راستا، یکی از جدیدترین چهره‌های گردشگری که در عصر حاضر توانسته است از طریق پیوند بین ارزش‌های فرهنگی جوامع و رویدادهای ورزشی، افزایش تقاضا ایجاد کند و بهبود کارایی دو حوزه را ایجاد کند، گردشگری ورزش‌های سنتی است (هینچ و ایچی،^۴ ۲۰۱۷). برگزاری و میزبانی جشنواره‌های ورزش‌های سنتی که در موارث فرهنگی و ارزش‌های تاریخی و کهن مقاصد گردشگری ورزشی ریشه دارد، در دهه اخیر به فرصتی جدید و ظرفیتی توانمند برای توسعه و دستیابی به گردشگری ورزشی پایدار تبدیل شده است (رابرت،^۵ ۲۰۱۸، ۶). این گروه از فعالیت‌های ورزشی به دلیل ارتباط تنگاتنگی که با فرهنگ و آداب و رسوم هر منطقه دارد، به شکل بازی‌ها و ورزش‌های خاص هر منطقه رواج و عمومیت می‌یابد که علاوه بر جذب گردشگران خانوادگی،^۶ قشر متنوعی از گردشگران را در سنین مختلف پوشش می‌دهد (غفوری، ۲۰۱۴). پرواضح‌ترین دلیل برای محبوبیت ورزش‌های سنتی به‌عنوان ابزار ارتقای گردشگری، توانایی این فستیوال‌ها در افزایش تقاضا برای گردشگری محلی، استفاده از این جشنواره‌ها برای تبدیل یک مکان ورزشی محلی به برند برتر مقصد گردشگری و درنهایت، جایگزینی استراتژیک این جشنواره‌ها

1. Sustainable Tourism Development Approach
2. Sustainable Tourism
3. Heather & Gibson
4. Hinch & Eiji
5. Robert
6. Family Tourism



در برنامه اصلی گردشگری محلی با هدف گسترش فصلی گردشگری است (تاجزاده و هاشم‌زاده، ۲۰۱۴). در همین راستا، هینچ و ایچی (۲۰۱۷) با بررسی ترسیم الگوی پایدار گردشگری ورزشی ژاپن، ضمن تأکید بر اثرات انکارناپذیر میزبانی رویدادهای ورزشی بر رونق اقتصادی صنایع خدماتی کشور ژاپن، وجود انواع متفاوتی از ورزش‌های سنتی رزمی در جزیره اکینا و جاذبه‌های طبیعی این منطقه را دو پتانسیل اصلی دستیابی به الگوی پایدار گردشگری دانستند. رابرت (۲۰۱۸) نیز با اشاره به وجود ریشه‌های تاریخی جام ویمبلدون در کشور انگلستان^۱، این تورنمنت را یکی از بزرگ‌ترین و معروف‌ترین رویدادهای ورزشی لوکس در بخش گردشگری ورزشی می‌داند. به اعتقاد وی، توسعه و افزایش وجود ریشه‌های تاریخی در رویدادهای ورزشی^۲، هسته اصلی پژوهش‌های حوزه گردشگری ورزشی در آینده را تشکیل می‌دهد؛ بنابراین مهم‌ترین ویژگی این شاخه از گردشگری در این موضوع نهفته است که صنعت گردشگری ورزشی از ویژگی فرابخشی برخوردار است؛ به‌نحوی که از طریق فعال کردن صنایع مرتبط با این حوزه، هم‌زمان چندین هدف را در فضای ملی یک کشور تأمین می‌کند؛ درحالی که صنایع دیگر هرکدام فقط تأمین‌کننده بخشی از اهداف مدنظر هستند (میرزآزاده و عبدالملکی ۲۰۱۶). این موضوع سبب شده است تا در دهه اخیر گردشگری ورزشی به شکل بازار توانمند اقتصادی در سطح بین‌المللی مطرح شود، تا جایی که در بسیاری از کشورها به‌عنوان منبع پویای اشتغال‌زایی، سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و جایگزینی مولد برای سایر صنایع پیر و غیراقتصادی کشور مطرح شود (رحیمی و همکاران، ۲۰۱۷)؛ به‌طوری که در جریان برنامه اصلی این فستیوال‌ها هرچه‌بیشتر بر ریشه‌های تاریخی تأکید شود، می‌توان به‌طور موفقیت‌آمیزی بستر توسعه گردشگری ورزشی را فراهم کرد (گتزر و استفن^۳، ۲۰۱۵).

در محدوده جغرافیایی آسیا نیز در دهه اخیر بسیاری از کشورها توانسته‌اند با تدوین برنامه جامعه گردشگری برمبنای ارزش‌های فرهنگی، به منابع اقتصادی چشمگیری دست یابند. جبیل، مزدی، محد، لوگسوارن و محمد^۴ (۲۰۱۵) مالزی را کشوری پیشرو در حوزه گردشگری ورزش‌های سنتی در منطقه آسیا می‌داند. به اعتقاد وی، ویژگی خاص فستیوال‌های ورزشی سنتی در ایجاد تجربه موفقیت‌آمیز برای گردشگران، پیامدهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی طولانی‌مدتی را در سطوح بین‌المللی، ملی و حتی منطقه‌ای ایجاد کرده است، اما به نظر می‌رسد عاملی که تا حد زیادی توانسته است

1. Wimbledon Championships
2. Sport Heritage
3. Getz & Stephen
4. Jabil, Mazdi, Mohd & Logeswaran



موفقیت صنعت گردشگری ورزشی را تضمین کند، تدوین برنامه جامعه توسعه پایدار گردشگری است. مطالعه پژوهش‌ها در زمینه الگوی پایدار گردشگری حاکی از آن است که جاذبه‌های ورزشی و فرهنگی به‌همراه جاذبه‌های طبیعی، عناصر مهم و بنیادی توسعه پایدار گردشگری محسوب می‌شوند که از بین آن‌ها تحلیل و ارزیابی توانمندی‌ها و جاذبه‌های ورزشی-فرهنگی، گام اساسی در توسعه و تبدیل مقاصد گردشگری به برند برتر گردشگری است (زیتونلی، فراهانی و اسدی، ۲۰۱۱)؛ بنابراین وجود انواع متفاوتی از ورزش‌های بومی و سنتی که بازتاب برخوردار از فرهنگ و ریشه‌های تاریخی ورزش است، می‌تواند مهم‌ترین مؤلفه در تبیین استراتژی گردشگری ورزشی ایران باشد که در پژوهش‌های متعدد بر آن تأکید شده است (حمیدی و همکاران، ۲۰۱۱). در این راستا فراهانی، اصفهانی، زارعی و خالقی (۲۰۱۴) با اشاره به وجود وضعیت مشابه بین منطقه ابوظبی با شمال کشور و همتی‌نژاد، هریاری و ملک‌خلاق (۲۰۱۵) با تأکید بر وجود جاذبه‌های طبیعی و جشنواره‌های ورزشی متعدد استان‌های شمالی، معتقدند که می‌توان الگوی سرمایه‌گذاری و ظرفیت‌سازی گردشگری توانمندی را در منطقه شمالی کشور ایجاد کرد. در پژوهشی مشابه، ملک‌محمدی و غفرانی (۲۰۱۶) و ضیائی، موسوی و نژادسجادی (۲۰۱۶) نیز در بررسی تدوین توسعه گردشگری ورزشی سیستان و بلوچستان، مجاورت این استان با کشورهای حاشیه دریای عمان و خلیج فارس، وجود مشترکات فرهنگی با کشور پاکستان و برگزاری فستیوال‌های ورزشی سنتی متعدد از قبیل شترسواری، کبیدی، کریکت و هاکی را مهم‌ترین عوامل توسعه گردشگری ورزشی سنتی دانستند؛ بنابراین از اوایل قرن بیستم، استقرار جشنواره‌های ورزشی سنتی در برنامه‌های اصلی گردشگری و استفاده از جشنواره‌های محلی به‌عنوان ابزاری برای توسعه گردشگری، به یک جنب جهانی تبدیل شده است که علاوه بر افزایش تقاضا برای گردشگری محلی، سبب رونق اقتصاد محلی می‌شود (هشر، گیبسون و سانگ^۱، ۲۰۱۲، ۱۶۴)؛ برای مثال، جووان، سوارز و سانانا^۲ (۲۰۱۶) در بررسی دلایل رونق گردشگری ورزشی بخش کاتالونیا اسپانیا اظهار کردند هر زمان که بتوان پیوندی منطقی بین فعالیت‌های ورزشی ناشی از آداب و رسوم جوامع با ارزش‌های تاریخی به وجود آورد، می‌توان از مزایای حضور گردشگران برای توسعه و بهبود سطح زندگی افراد و تحول ابعاد اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی بهره برد. برگزاری فستیوال‌های ورزشی سنتی سالیانه اسب‌سواری و کشتی سنتی در تاجیکستان، ترکمنستان، کشتی سنتی کولشمه در آذربایجان، ترکیه و روسیه، مسابقات سالیانه اسب‌دوانی کنتاکی و بیدر کاپ^۳ آمریکا، برگزاری فستیوال ورزش

1. Heather
2. Juan
3. Bider cup



ملی چین (کونگ‌فو)، فستیوال ورزش‌های سنتی در منطقه نیامت^۱ (استفانیا و میهنآ، ۲۰۱۵، ۲۳۴) و همچنین فستیوال ورزش‌های سنتی ایتالیا در دره شیانتی، به‌عنوان شواهدی برای این ادعا، جذب گردشگران بی‌شماری را در سطوح ملی و بین‌المللی فراهم آورده است که طراحی برنامه‌های استراتژیک توسعه گردشگری پایدار ورزش‌های سنتی را از سوی سازمان‌های متولی و سیاست‌گذاران این بخش فراهم کرده است (زیتونلی، فراهانی و اسدی، ۲۰۱۱).

بنابراین از رویکرد موضوعی، پژوهش‌های حوزه گردشگری ورزشی کشور را می‌توان به چهار بخش طبقه‌بندی کرد: پژوهش‌های گردشگری ورزشی با محوریت کیفیت خدمات و رضایتمندی گردشگران، بازاریابی ورزشی، مقاصد گردشگری (برندینگ و اقلیم) و گردشگری ورزش‌های سنتی. در چند سال اخیر از بین این چهار حوزه، تمرکز مدیران و متخصصان صنعت گردشگری بر پتانسیل‌های استثنایی بخش گردشگری ورزشی سنتی^۳، به‌عنوان راهبردی توانمند برای مقابله با معضلات ناشی از جذب گردشگر در رویدادهای ورزشی بزرگ با استفاده از قابلیت‌های موجود در جاذبه‌های طبیعی و جذابیت‌های ورزش‌های سنتی و بومی جوامع، بیش‌ازپیش معطوف شده است (سینگ، تاپس و ایرنا، ۲۰۱۶، ۲۴۱؛ چانگ‌یانگ، هایلین و مکسول^۵، ۲۰۱۶، ۱۴)؛ از این رو با توجه به پیوند ناگسستنی و ظرفیتی توانمند بین دو مقوله گردشگری و رویدادهای ورزشی، نمایندگان کمیته بین‌المللی المپیک^۶ و اتحادیه گردشگری جهانی^۷ نیز در نشست مشترک، با بازنگری قابلیت‌های رویدادهای ورزشی در توسعه و جذب گردشگران بر بهره‌مندی از مزایای اقتصادی، فرهنگی، سیاسی و اجتماعی تأکید داشته‌اند. به اعتقاد آن‌ها، برای توسعه بخش گردشگری رویدادای ورزشی، تمرکز بر برگزاری رویدادهای ورزشی فصلی منظم و میزبانی رویدادهای ورزشی در مقیاس کوچک، استراتژی کارا در توسعه بخش گردشگری ورزشی و همچنین تبدیل شدن این فستیوال‌ها به جشنواره‌های ورزشی پایدار در جذب گردشگر است (هتر، گیسیون و سانگ، ۲۰۱۲، ۱۶۳). همچنین به‌منظور بیشترین استفاده از مزایای اقتصادی و فرهنگی جشنواره‌های ورزشی سنتی، کشورهایی از قبیل کانادا، پورتوریکو و ایالات متحده با سازماندهی برنامه‌های هیئت‌های ورزشی فعال در حوزه گردشگری ورزشی، از طریق تأسیس اتحادیه

1. Neamt county
2. Stefanía & Mihnea
3. Traditional tourism
4. Singh, Tapes & Irina
5. Chunyang, Hailin & Maxwell
6. International Olympic Committee (IOC)
7. United Nations World Tourism Organization (UNWOT)



هیئت‌های ورزشی ملی^۱، برگزاری این بخش از فستیوال‌های ورزشی را به هیئت‌های ورزشی محلی^۲ واگذار کرده‌اند (یولنا^۳، ۲۰۱۵، ۱۱۳). در ایران نیز با هدف بهره‌وری از پتانسیل‌های موجود در این بخش، سند همکاری متقابل بین کمیته ملی المپیک ایران و سازمان میراث فرهنگی و گردشگری (۸۰/۸/۱۹) در راستای توسعه پایدار گردشگری ورزشی منعقد شده است؛ البته کمیونی در کمیته ملی المپیک ایران تشکیل شده است که در این زمینه اقدام می‌کند (ذبیحی، ۲۰۱۵، ۱۵-۱۳).

از سوی دیگر بررسی پژوهش‌های رو به رشد در کشورهایی که صنعت گردشگری ورزشی جزو ده صنعت اول و تأثیرگذار در اقتصاد این کشورها محسوب می‌شود، بیانگر آن است که به‌رغم کسب سود اقتصادی و منابع مالی هنگفت ناشی از گردشگری در رویدادهای ورزشی بزرگ^۴، تأمین منابع بودجه-ای، تأثیرات مخرب اجتماعی و زیست‌محیطی (جابر، کارولی و زولت^۵، ۲۰۱۵، ۱۴۹) و همچنین برقراری امنیت و اغتشاشات ناشی از ورود گردشگران با ملیت‌ها و فرهنگ‌های مختلف به مکان برگزاری رویدادهای ورزشی، به چالش اصلی سازمان‌ها و مسئولان برگزاری مسابقات تبدیل شده است (جووان و نیکلاس^۶، ۲۰۱۲، ۵۰۶). در همین راستا فوتیادیس، شای و هوآن^۷ (۲۰۱۶) معتقدند که میزبانی رویدادهای ورزشی در مقیاس کوچک^۸، جایگزینی کارا برای رویارویی با مشکلات جذب گردشگر در رویدادهای ورزشی بزرگ است. گنز و استفن (۲۰۱۶) با تأکید بر نقش بی‌نظیر جشنواره‌های ورزشی سنتی در توسعه گردشگری رویدادهای ورزشی، معتقدند که تمرکز بر برگزاری رویدادهای ورزشی فصلی منظم^۹ و میزبانی رویدادهای ورزشی در مقیاس کوچک، استراتژی کارا در توسعه بخش گردشگری ورزشی و تبدیل این فستیوال‌ها و جشنواره‌های ورزشی به شکل گردشگری ورزشی پایدار^{۱۰} است؛ بنابراین به نظر می‌رسد ظرفیتی بالقوه در توسعه گردشگری ورزشی از طریق پیوند رشته‌های ورزشی سنتی با تأکید بر ارزش‌های تاریخی و جاذبه‌های طبیعی نهفته است و تدوین برنامه‌ای جامع و منسجم به‌عنوان چارچوبی عملکردی برای شناساندن ظرفیت‌های بالقوه و فرصت‌های محیطی

1. National Association of Sports Commissions (NASC)
2. Sports Commissions
3. Ionela
4. Mega Events
5. Gábor, Karoly & Zsolt
6. Juan & Nicholas
7. Fotiadis, Xie & Huan
8. Small Scale Sport Tourism
9. Seasonal Sport Events
10. Sustainable Sport Tourism



موجود برای سازمان‌ها و سیاست‌گذاران این حوزه، از مهم‌ترین خلأهای موجود در این بخش است (علی‌آبادی و حسامی، ۲۰۱۴).

بنابراین با توجه به نتایج پژوهش‌های انجام‌شده در کشورهای پیشروی این صنعت، به نظر می‌رسد ظرفیتی به مراتب توانمندتر از گردشگری ورزش‌های سنتی شمال کشور وجود دارد، اما بی‌توجهی به تدوین الگویی که بر مبنای پژوهش‌های عملیاتی و استفاده از تجارب تمامی کارشناسان مجرب در سازمان‌های متولی از قبیل اداره کل ورزش و جوانان، اداره کل گردشگری، صنایع دستی و آژانس‌های گردشگری باشد، از خلأهای اصلی این حوزه است. همچنین با توجه به نتایج مراحل کیفی پژوهش، لزوم توجه به نقش چشمگیر اتحادهای استراتژیک گردشگری بین ایران و کشورهای حاشیه دریای خزر و پتانسیل ژئوپلیتیک استان‌های شمالی، از مواردی است که در تدوین و تنظیم الگوی گردشگری پایدار ورزش‌های سنتی به آن بی‌توجهی شده است؛ بنابراین از یک سو استان‌های شمالی کشور با تمرکز بر هویت مکان و فرهنگ کهن، وجود فستیوال‌های ورزشی سنتی متعدد از قبیل وجود دو پیست بین‌المللی اسب‌سواری استان گلستان، جشنواره بین‌المللی سالیانه اسب ترکمن صوفیان، جشنواره بین‌المللی کبده سرخنکلاته به همراه برگزاری فستیوال‌های کشتی‌های سنتی کوروش، آیش، کشتی لوچو و گیله‌مردی و از سوی دیگر، توجه به وجود مرز آبی مشترک با کشورهای حاشیه دریای خزر که وجوه مشترک فرهنگی و تاریخی بسیاری در رشته‌های ورزشی از قبیل کشتی و اسب‌دوانی دارد، پتانسیلی قوی در جذب گردشگران داخلی و خارجی و تبدیل کردن این مناطق به مقاصد برتر گردشگری و دهکده جهانی گردشگری ورزش‌های سنتی است؛ البته نبود زیرساخت‌های مناسب در بخش گردشگری ورزش‌های بومی و سنتی (کارکن، اسدی و زیتونلی، ۲۰۱۳؛ تاج‌زاده، هاشم‌زاده، ۲۰۱۴) و نبود مسئولیت‌پذیری سازمانی مشخص (رسولی و شتربانی، ۲۰۱۵؛ حسین‌پور، فهیم و ادبال باف، ۲۰۱۴)، آسیب‌های جبران‌ناپذیری را به پیکره این بخش از گردشگری ورزشی وارد کرده است. این امر سبب شده است تا سیاست‌گذاران این حوزه با وجود پتانسیل‌های اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی فراوان در این بخش، نتوانند بهره‌برداری مطلوب از منافع توسعه آن کنند (شهریاری، همتی‌نژاد و ملک‌اخلاق، ۲۰۱۵)؛ بنابراین در پژوهش حاضر با تدوین رویکردی سیستماتیک در زمینه تأکید بر توانمندی‌های موجود در ورزش‌های بومی و سنتی به‌عنوان جاذبه‌های جدید فرصت‌های گردشگری ورزشی و با توجه به مؤلفه جاذبه‌های طبیعی و بکر، سعی شده است تا مهم‌ترین عوامل مؤثر بر توسعه گردشگری ورزش‌های سنتی شناسایی شود و براساس آن، الگوی توسعه پایدار گردشگری ورزش‌های سنتی تدوین شود.



روش پژوهش

هدف این پژوهش دستیابی به الگوی گردشگری ورزش‌های سنتی براساس مطالعه سه جشنواره سنتی بین‌المللی کبیدی سرخنکلاته، جشنواره اسب ترکمن صوفیان و کشتی سنتی آلیش و گورش استان گلستان بود. این پژوهش با رویکرد آمیخته و در قالب طرح آمیخته اکتشافی - متوالی^۱ انجام شده است. مبنای فاز کیفی پژوهش براساس نظریه داده‌بنیاد^۲ (نوخاسته) طراحی شد. این راهبرد بر سه عنصر «مفاهیم»، «مقوله‌ها» و «قضیه‌ها» استوار است (دانایی فر و مظفری، ۲۰۰۹).

مرحله اول فاز کیفی از طریق اجرای مصاحبه‌های نیمه‌سازمان‌یافته و منعطف با خبرگان و متخصصان جامعه آماری (تعداد = ۴۵) به منظور شناسایی عوامل مؤثر بر متغیر مکنون تا دستیابی به اشباع نظری انجام شد. در فرایند تحلیل نظریه، داده‌های مصاحبه‌ای و متنی در سه مرحله کدگذاری باز (تحلیل نکات کلیدی داده‌های مصاحبه و شناسایی مؤلفه‌های فرعی و اصلی مصاحبه)، کدگذاری محوری (شناسایی کدها در قالب مؤلفه‌ها و مفاهیم مشترک) و کدگذاری انتخابی (تعیین ارتباط بین مؤلفه‌های اصلی و فرعی و تدوین مدل کیفی پژوهش) بررسی شد. به منظور اطمینان از صحت کدگذاری‌ها، پس از تعیین نتایج و رابطه بین مفاهیم، مقوله‌ها و قضیه‌ها، نسخه نهایی مرحله کیفی پژوهش به اعضای حاضر در جامعه آماری ارسال شد و پیشنهادهای نهایی متخصصان اعمال شد.

در فاز کمی پژوهش، از طریق مطالعه کتابخانه‌ای و مرور مبنای پژوهش‌های داخلی با مشابهت موضوعی که در آن‌ها عوامل توسعه‌دهنده گردشگری ورزشی و به‌ویژه ورزش‌های سنتی مطالعه شده بود، عوامل اثرگذار بر رونق گردشگری ورزش‌های بومی و سنتی شناسایی شد. سپس با ترکیب نتایج برخاسته از فاز کیفی پژوهش، پرسشنامه پژوهش براساس طیف پنج‌ارزشی لیکرت (بسیار زیاد، زیاد، متوسط، کم، بسیار کم) و در قالب توانمندی‌های انسانی شامل عامل اقتصادی (شش گویه)، عامل فرهنگی-اجتماعی (هفت گویه)، عامل سیاسی (هفت گویه)، زیرساخت‌ها (هفت گویه) و توانمندی‌های طبیعی-ورزشی دربرگیرنده عامل زیست‌محیطی (پنج گویه)، کیفیت اکوسیستم (پنج گویه)، خطمشی‌ها و مدیریت محیط‌زیست (شش گویه) و جاذبه‌های طبیعی ورزشی (هفت گویه) تنظیم شد.

پس از استخراج و کدگذاری متغیرها، نتایج تحلیل عاملی اکتشافی گویه‌ها نشان داد که با مجموع حدود ۶۰ درصد از کل واریانس و بر مبنای بار عاملی ۰/۴، هشت عامل مشتمل بر ۶۸ سؤال در قالب پرسشنامه قرار می‌گیرند؛ با این تفاوت که با استفاده از تجزیه و تحلیل اکتشافی و چرخش واریمکس

1. Sequential-Exploratory Mixed Method Design
2. Grounded Theory



با ضریب اثر ($\beta < 0/4$) و نظرخواهی از جامعه کیفی پژوهش، برخی از گویه‌ها که ضریب اثر کمتر از ۰/۴ داشتند و توان لازم را برای تبیین عامل مدنظر نداشتند، حذف شدند. همچنین برخی از گویه‌ها از یک عامل به عامل دیگر انتقال یافتند و در نهایت به منظور اطمینان از روایی و پایایی مورد قبول، میزان پایایی پرسشنامه در مطالعه‌ای آزمایشی (تعداد = ۳۰) به روش آلفای کرونباخ تأیید شد (جدول شماره ۳ه).

روایی و پایایی ابزار پژوهش: یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های پیش روی پژوهشگران در پژوهش آمیخته، توافق روی ملاک‌های مورد توافق برای داوری مقوله‌ها و اطمینان از روایی و پایایی مطلوب فاز کیفی پژوهش است. هومن (۲۰۱۰) واژه «موثق بودن»^۱ یا «قابلیت اعتماد» را به منزله معیاری برای جایگزینی اعتبار و روایی در پژوهش‌های کیفی به کار برد که این مفهوم از چهار عنصر قابلیت اعتبار^۲، قابلیت انتقال^۳، قابلیت اتکا^۴ و قابلیت تأیید^۵ تشکیل شده است. برای اطمینان از پایایی مطلوب فاز کیفی پژوهش، چهار مصاحبه به روش کدگذاری مجدد، در فاصله زمانی مشخص (۳۰ روز) به روش پایایی باز برای دو بار کدگذاری انتخاب شد. تعداد کل کدهای اولیه، ۹۳ کد بود. همچنین تعداد ۳۶ کد موافق و ۱۸ کد مخالف ثبت شد. درصد پایایی باز مصاحبه‌های پژوهش براساس فرمول هولستی^۶ (۱۹۶۹)، به میزان ۷۷ درصد بود (جدول شماره یک). همچنین از پژوهشگر دیگری خواسته شد تا به عنوان ارزیاب با استفاده از روش پایایی بین دو کدگذار^۷، عمل کدگذاری قسمتی از مصاحبه‌های پژوهش را انجام دهد. پس از کدگذاری مقوله‌ها و شاخص‌های پژوهش، درصد توافق بین دو کدگذاری ۸۵ درصد به دست آمد که حاکی از پایایی مطلوب اطلاعات مستخرج از فاز کیفی پژوهش بود. برای اطمینان از اعتمادپذیری، انتقال‌پذیری و تأییدپذیری مرحله کیفی پژوهش، همه مراحل روش اجرای فاز کیفی براساس رویکرد داده‌بنیاد، با حساسیت و دقت ویژه‌ای پی‌ریزی و اجرا شد (جدول شماره دو).

1. Trustworthiness
2. Credibility
3. Transferability
4. Validity
5. Conformability
6. Holesti
7. Intercoder Reliability (ICR)



جدول ۱- محاسبه پایایی فاز کیفی پژوهش به روش کدگذاری مجدد

Table 1- Calculating the Reliability of the Qualitative Phase of the Rresearch by Recoding Method

پایایی باز آزمون Reliability of the Test	تعداد کل کدها Total Cods	کدهای مخالف DisAgreed Codes	کدهای موافق Agreed Codes	شماره مصاحبه Interview Number
82%	29	5	12	P3
72%	21	6	9	P6
76 %	21	5	8	P11
77%	18	12	7	P15
77%	93	18	36	کلید کدها Total cods

جدول ۲- محاسبه پایایی به روش دو کدگذار

Table2- Calculation of Reliability by the Method of Two Coders

پایایی باز آزمون Reliability of the Test	تعداد کل کدها Total Cods	تعداد عدم توافقها Number of Disgreeds	تعداد توافقها Number of Agreeds	عنوان مصاحبه Interview Title
85 %	124	26	53	P1
86 %	72	16	31	P2
85 %	196	42	84	کلید کدها Total Cods

برای بررسی پایایی بخش کمی ابزار پژوهش، پرسشنامه در اختیار ۳۰ نفر از اساتید حوزه‌های مدیریت گردشگری ورزشی، محیط‌زیست و هتلداری قرار گرفت. پس از اطمینان از روایی صوری و محتوایی ابزار پژوهش، نتایج تجزیه و تحلیل داده‌ها به روش آلفای کرونباخ نشان داد که پرسشنامه از ضریب پایایی مطلوب برخوردار بود ($\alpha = 0/81$) (جدول شماره ۲).
رتال جامع علوم انسانی



جدول ۳- نتایج ضریب آلفای کرونباخ در مطالعه راهنما

Table3- The Results of Cronbach's Alpha Coefficient in the Guide Study

ضریب آلفا α Coefficient	تعداد گویه Number of Questions	خرده مقیاس Sub-Scales
% 83	7	فرهنگی - اجتماعی Cultural- Social
% 79	7	سیاسی - قانونی Political-Legal
% 78	6	اقتصادی Economical
% 84	7	زیرساخت‌ها Infrastructure
% 78	5	زیست محیطی Environmental
% 76	5	کیفیت اکوسیستم Ecosystem Quality
% 81	6	خط مشی و مدیریت زیست Bio policy and Management
% 86	7	جاذبه‌های طبیعی ورزشی Natural sports attractions
% 81	50	کل خرده مقیاس‌ها Total Sub-Scales

جامعه و نمونه آماری: جامعه آماری بخش کیفی پژوهش (تعداد = ۴۵) شامل مدیران صنفی و ستادی هیئت‌های ورزشی روستایی و عشایری و کارشناسان و مدیران حوزه گردشگری ادارات ورزش و جوانان (تعداد = هشت)، کارشناسان فعال و آگاه اداره گردشگری و میراث فرهنگی (تعداد = هشت)، مدیران آژانس‌های گردشگری (تعداد = شش)، ساکنان بومی فعال در جریان برگزاری جشنواره‌های سنتی (تعداد = هشت)، گزارشگران و کارشناسان رسانه‌ها (تعداد = پنج) و اساتید فعال گردشگری ورزشی، محیط‌زیست و هتلداری (تعداد = ده) بود که همین تعداد به‌عنوان نمونه کمی فاز کیفی پژوهش حضور داشتند. اما در جامعه آماری بخش کمی پژوهش، علاوه بر گروه‌های مذکور، گردشگران ورزشی غیرفعال نیز حضور داشتند (جدول شماره چهار). هومن معتقد است که انتخاب حداقل تعداد ۲۰۰ نمونه در پژوهش‌ها به روش معادلات ساختاری مناسب است (هومن، ۲۰۱۰، ۵۷). در پژوهش حاضر



برای تعیین حجم نمونه بخش کمی، از فرمول $(5q \leq n \leq 15q)$ استفاده شد (هولستی، ۱۹۶۹). به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها در حوزه آمار استنباطی، از رسم چولگی $(+2 \leq \text{چولگی} \leq -2)$ ، آزمون کلموگروف-اسمیرنوف (K-S)، تحلیل عاملی اکتشافی و برای برآورد مدل پژوهش از روش معادلات ساختاری با نرم‌افزار لیزرل نسخه ۸/۷ برای مدل‌سازی و تحلیل عاملی تأییدی استفاده شد $(\leq 0/05)$. (P)

جدول ۴- تعداد نمونه‌ها و جامعه آماری پژوهش در بخش کمی

Table 4- The Number of Samples and the Statistical Population of the Research in the Quantitative Phase

ردیف Row	گروه‌های حاضر (روش نمونه‌گیری) Present Groups (Sampling Method)	تعداد number	برگشتی Used
1	اساتید گردشگری ورزشی (هدفمند) (Sports Tourism Professors (Targeted)	47	40
2	کارشناسان هیئت‌های ورزشی (قضاوتی-هدفمند) Experts of Sports Boards (Judicial-Targeted)	90	65
3	کارشناسان آژانس‌های گردشگری (گلوله‌برفی) Experts of Tourism Agencies (Snowball)	50	45
4	کارشناسان میراث فرهنگی (قضاوتی-هدفمند) Cultural heritage Experts (Judgmental-Targeted)	45	38
5	گردشگران ورزشی (تصادفی) Sports Tourists (Random)	213	215
6	ساکنان بومی جوامع میزبان (گلوله‌برفی) Indigenous Residents of Host Communities (Snowball)	55	51

نتایج

یافته‌های توصیفی نمونه‌های پژوهش در جدول شماره پنج گزارش شده است. دامنه سنی ۴۱ تا ۴۵ سال، بیشترین گروه از شرکت‌کنندگان را تشکیل دادند (۲۴/۸۸ درصد). همچنین ۸۱/۸۲ درصد از شرکت‌کنندگان متأهل بودند که از بین آن‌ها، ۳۵/۴۶ درصد از نمونه‌ها از سابقه حضور در شش تا ۱۰ رویداد برخوردار بودند.



جدول ۵- توزیع و توصیف نمونه‌های بخش کمی پژوهش

Table 5- Distribution and Description of the Samples of the Quantitative Phase of the Research

درصد Percent	تعداد Number	وضعیت Situation	متغیرها Sub-Scale
71.80	326	مرد Men	جنسیت Gender
28.19	128	زن Female	
17.18	78	مجرد Single	وضعیت تأهل Marital Status
82.81	376	متاهل Married	
11.89	54	کمتر از ۳۰ سال Below 30 Years	سن Age
15.85	72	۳۱ تا ۳۵ سال 31-35 Years Old	
21.36	97	۳۶ تا ۴۰ سال 36-40 Years Old	
24.88	113	۴۱ تا ۴۵ سال 41-45 Years Old	
12.54	68	۴۶ تا ۵۰ سال 46-50 Years Old	
11.01	50	۵۰ سال و بیشتر More Than 50 Years Old	
5.06	23	دیپلم و کمتر Diploma and Less	
13.87	63	کاردانی Associate Degree	
32.15	146	کارشناسی Undergraduate	
26.43	120	کارشناسی ارشد Master	
10.79	49	دانشجوی دکتری Ph.D. Student	
11.67	53	دکتری Doctora	



ادامه جدول ۵- توزیع و توصیف نمونه‌های بخش کمی پژوهش

Table 5- Distribution and Description of the Samples of the Quantitative Phase of the Research

متغیرها Sub-Scale	وضعیت Situation	تعداد Number	درصد Percent
	۱ تا ۵ بار 1-5 Time	47	10.35
	۶ تا ۱۰ بار 6-10 Time	161	35.46
سابقه حضور Attendance Experience	۱۱ تا ۱۵ بار 11-15 Time	109	24
	۱۶ تا ۲۰ بار 16-20 Time	85	18.72
	بیشتر از ۲۰ بار More Than 20 Time	52	11.45

نتایج آزمون کایزر-میر-الکین^۱ برای اطمینان از کفایت حجم نمونه (بیشتر از ۰/۶) و معناداری آزمون بارتلت، حاکی از اطمینان مطلوب کفایت حجم نمونه و توزیع داده‌ها بود ($P \leq 0/05$) (جدول شماره شش).

جدول ۶- نتایج آزمون پیش فرض تحلیل عاملی اکتشافی گویه‌های پرسشنامه

Table 6- The Results of the Default Test of the Exploratory Factor Analysis of the Questionnaire Items

شاخص Scale	آزمون بارتلت Bartlet Test	درجه آزادی Df	مقدار معناداری Significant	کی‌ام‌او KMO
آماره	736.53	1849	0.001	0.863

نتایج جدول شماره هفت و شاخص‌های مربوط به تحلیل مسیر الگوی پژوهش به روش معادلات ساختاری به‌منظور آزمون نیکویی برازش مدل، حاکی از این نتایج بود: حد مطلوب شاخص‌های مطلق: نسبت کای دو به درجه آزادی و شاخص نیکویی برازش^۲ شاخص‌های تطبیقی: شاخص برازش

1. Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)
2. Goodness of Fit (GFI)



هنجاری^۱، شاخص تناسب تطبیقی^۲، شاخص برازش فزاینده^۳، شاخص‌های مقتصد: جذر برآورد واریانس خطای تقریب^۴، بنابراین مدل پژوهش از برازش مناسب برخوردار بود.

جدول ۷- شاخص‌های برازش مدل پژوهش

Table 7- The Good of Fit Indices of the Research Model

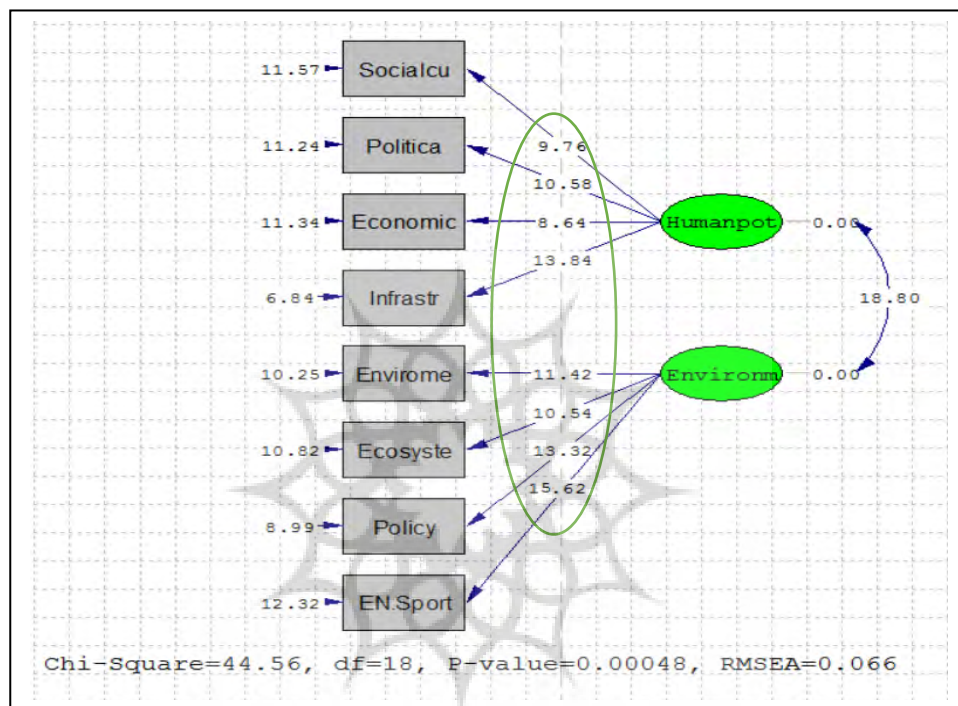
شاخص‌های مقتصد Frugal Indices	شاخص‌های تطبیقی Comparative Indices			شاخص‌های مطلق Absolute Indices		شاخص‌ها / مدل‌ها Structs/Model
RMSEA	IFI	CFI	NFI	df/ χ^2	GFI	برآورد Estimate
0.06	0.97	0.97	0.96	2.47	0.97	دامنه مورد قبول Accepted Domain
<0.1	>0.090	>0.90	<0.90	>3	<0.90	نتیجه برازش مدل Result of Model Fitting
مناسب Good	مناسب Good	مناسب Good	مناسب Good	مناسب Good	مناسب Good	

براساس نتایج تحلیل عاملی تأییدی مربوط به عوامل مؤثر بر توسعه گردشگری ورزش‌های سنتی، همه گویه‌های منتج از مرحله تحلیل عاملی اکتشافی، در قالب هشت عامل فرهنگی-اجتماعی، قانونی، اقتصادی، زیرساخت‌ها، زیست‌محیطی، کیفیت اکوسیستم، خط‌مشی و مدیریت زیست‌محیطی و جاذبه‌های ورزشی-طبیعی قرار گرفتند. درنهایت، همه مؤلفه‌ها با توجه به ماهیت گویه‌های مرتبط در دو بعد عوامل محیطی و عوامل انسانی طبقه‌بندی شدند. مقدار تی بین متغیر پنهان (مکنون) با متغیرهای آشکار بیشتر از حد معناداری بود ($t > \pm 1/96$) که نشان از اثر معنادار آن‌ها بر توسعه گردشگری ورزش‌های سنتی داشت (شکل شماره یک). همچنین پس از استخراج نتایج تحلیل عاملی مرحله اول و اطمینان از تأثیر همه گویه‌ها بر ابعاد مرتبط ($P \leq 0/05$ و $\beta > 0/3$)، به‌منظور تعیین

1. Normed of Fit Index (NFI)
2. Comparative Fit Index (CFI)
3. Incremental of Fit Index (IFI)
4. Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA)



اثر هر یک از گویه‌ها بر ابعاد هشت‌گانه الگوی پژوهش، مدل معادلات ساختاری برای تعیین گویه‌هایی ترسیم شد که بیشترین تأثیر را بر ابعاد الگوی پژوهش داشتند (جدول شماره هشت).



شکل ۱- تحلیل عاملی تأییدی مرتبه دوم عوامل مؤثر بر گردشگری ورزش‌های سنتی بر مبنای ارزش تی

Figure 1- Second-Order Confirmatory Factor Analysis of Factors Affecting Traditional Sports Tourism Based on T-Value

جدول ۸- نتایج ترسیم معادلات ساختاری برای تعیین تأثیر هر یک از گویه‌ها بر ابعاد الگوی پژوهش
Table 8- The Results of Drawing Structural Equations to Determine the Effect of Each Item on the Dimensions of the Research Model

ضریب عاملی Factor Coefficient	محتوای گویه Content of Question	شماره گویه Number of Question	ابعاد پژوهش Sub-Scales
0.69	ایجاد فرصت تبدلات فرهنگی برای جوامع میزبان چین	3	فرهنگی-اجتماعی Sociocultural
0.52	برگزاری فستیوال‌ها تبلیغات، ترویج و معرفی ریشه‌های تاریخی معرف ارزش‌های فرهنگی منطقه	2	
0.75	تخصیص منابع مالی و ارزی کافی و مناسب از سوی دولت	9	سیاسی-قانونی Political-Legal
0.73	تعامل بین سازمان‌های گردشگری ورزشی با سایر سازمان‌های متولی گردشگری	11	
0.76	تأثیر فستیوال‌های سنتی بر رونق بازارهای محلی از طریق فروش کالاها و خدمات	17	اقتصادی Economical
0.59	میزبانی فستیوال‌های سنتی بر فعال شدن سایر صنایع مرتبط از قبیل صنایع دستی	18	
0.73	وجود هتل و مراکز اقامتی مطلوب و ارائه خدمات با کیفیت	23	زیرساخت‌ها Infrastructures
0.72	ارائه خدمات بانکی مطلوب و تراکنش‌های اینترنتی به گردشگران	26	
0.88	برخورداری از سیستم فاضلاب مکانیزه مطلوب با هدف آسیب کمتر به طبیعت	29	زیست‌محیطی Environmental
0.71	اقدامات محافظتی از جاذبه‌های طبیعی مقاصد گردشگری	31	
0.73	وجود چشم‌اندازهای بکر و زیبای جنگل و برخورداری از قلل طبیعی در منطقه	33	کیفیت اکوسیستم Ecosystem Quality
0.6	برگزاری فستیوال‌های ورزشی سبز (دوست‌دار محیط‌زیست)	35	



ادامه جدول ۸- نتایج ترسیم معادلات ساختاری برای تعیین تأثیر هر یک از گویه‌ها بر ابعاد الگوی پژوهش

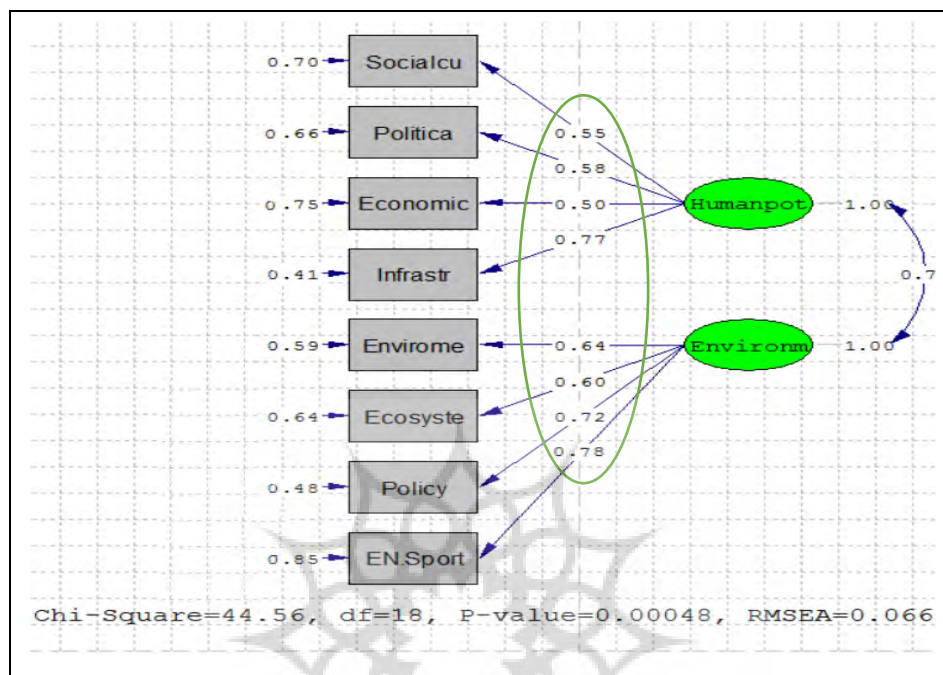
Table 8- The Results of Drawing Structural Equations to Determine the Effect of Each Item on the Dimensions of the Research Model

ضریب عاملی Factor Coefficient	محتوای گویه Content of Question	شماره گویه Number of Question	ابعاد پژوهش Sub-Scales
0.74	اقدامات مدیریتی پیشگیری و بازسازی آسیب‌های وارد شده به اکوسیستم ورزشی	41	خطمشی و مدیریت Policy and Management
0.58	فعالیت سازمان‌های مردم‌نهاد (NGOs) با هدف حفظ و توسعه اکوسیستم منطقه	39	
0.61	ایجاد پیوند منطقی بین فستیوال‌های سنتی با توان اکوتوریسمی منطقه	50	جاذبه‌های ورزش سنتی Traditional Sports Attractions
0.58	تعداد سالیانه و کیفیت میزبانی رویدادها و فستیوال‌های ورزشی سنتی در منطقه	49	

نتایج تحلیل عاملی درباره ضرایب مسیر عوامل مؤید آن بود که عامل جاذبه ورزش‌های سنتی طبیعی ($\beta = 0/78$)، عامل زیرساخت‌ها ($\beta = 0/77$) و عامل مدیریت و خطمشی زیست‌محیطی ($0/72 = \beta$) بیشترین بار عاملی را داشتن (شکل شماره دو).

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی





شکل ۲- ضرایب مسیر مؤلفه‌های الگوی پژوهش در حالت استاندارد

Figure 2- Path Coefficients of Research Model Components in Standard Mode

بحث و نتیجه‌گیری

در دهه اخیر، گردشگری ورزشی سنتی با بهره‌گیری از جذابیت‌های طبیعی مقاصد گردشگری، به عنوان درآمدزاترین حوزه صنعت گردشگری در بخش خدمات، تأثیر چشمگیری بر ساختار فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی جوامع داشته است؛ تا جایی که تمرکز برنامه‌ها و سیاست‌های کشورهای پیشرو در صنعت گردشگری به این حوزه معطوف شده است (گتزر و استفن، ۲۰۱۶؛ علی‌آبادی و حسامی، ۲۰۱۴)؛ بنابراین در پژوهش حاضر شناسایی عوامل الگوی گردشگری ورزش‌های سنتی کشتی، اسب-سواری و کبیدی استان گلستان با تأکید بر جاذبه‌های طبیعی به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های اصلی گردشگری پایدار، تدوین و بررسی شد. نتایج تجزیه و تحلیل تأییدی مؤید آن بود که عامل فستیوال‌های ورزش‌های سنتی طبیعی، مهم‌ترین متغیر تأثیرگذار بر توسعه الگوی پایدار گردشگری ورزش‌های سنتی بود. همچنین دو گویه «ایجاد پیوند منطقی بین فستیوال‌های سنتی با توان



اکوتوریسمی منطقه» و «تعداد و کیفیت میزبانی رویدادها و فستیوال‌های ورزشی سنتی» مهم‌ترین گویه‌های تأثیرگذار بر عامل ورزش‌های سنتی طبیعی بودند. این یافته با نتایج مطالعات ذبیحی (۲۰۱۳) درباره ورزش‌های سنتی استان مازندران، رسولی و شتربانی (۲۰۱۷) و محمدی ترکمانی، گودرزی، جعفری و جاوید (۲۰۱۴) در حوزه توان اکوتوریسمی ورزشی استان آذربایجان، حسین‌پور، فهیم و ادیال‌باف (۲۰۱۴) درباره بررسی پتانسیل کشتی سنتی باجوچه گود زینل‌خان خراسان شمالی و زیتونلی، فراهانی و اسدی (۲۰۱۱) و قزلسفلو، کلاته و چوری (۲۰۱۵) درباره مطالعه کورس اسب-دوانی و کشتی گورش استان گلستان و ملک‌محمدی و غفرانی (۲۰۱۷) و ضیائی، موسوی، نژادسجادی (۲۰۱۶) درباره کبدی، شترسواری و کریکت استان سیستان و بلوچستان، برای معرفی توانمندی‌های اکوتوریسم ورزشی مناطق از طریق برگزاری جشنواره ورزش‌های سنتی و انتخاب این مناطق به‌عنوان سایت‌های تخصصی ورزش‌های خاص با هدف تبدیل آن‌ها به برندهای برتر گردشگری ورزشی، همخوانی داشت. در همین زمینه، همتی‌نژاد، شهریاری و ملک‌اخلاق (۲۰۱۵) در اولویت‌بندی جاذبه‌های ورزشی استان‌های شمالی کشور، با اشاره به وجود ورزش‌های متعدد که منشأ طبیعی دارند، گزارش کردند که جاذبه‌های مربوط به برگزاری مسابقات و ورزش‌های ساحلی، مهم‌ترین قلبیت‌های توسعه گردشگری نوار ساحلی شمال کشور هستند که با گویه‌های عامل جاذبه‌های طبیعی ورزشی در پژوهش حاضر همخوانی دارد؛ همچنین مؤید توجه بیشتر به رواج فستیوال ورزش‌های بومی و سنتی همانند اسب‌سواری، کشتی سنتی لوچو، گورش و آلیش، کبدی در استان گلستان است. استفانیا و دان^۱ (۲۰۱۵) نیز پیوند جاذبه‌های طبیعت و جشنواره‌های بومی و سنتی را شکل توسعه‌یافته و مدرن گردشگری ورزشی در کشورهای پیشرو در صنعت گردشگری معرفی کردند. در این راستا، سازمان‌های مسئول ورزش‌های بومی و سنتی در کشور دانمارک با تأسیس پارک ملی^۲ بازی‌های سنتی، پیوند قوی بین بازی‌های بومی و محلی و گردشگری ایجاد کرده‌اند؛ به‌نحوی که در این جشنواره‌ها استقرار جذابیت‌های طبیعی مصنوعی در کنار استفاده از شکل اولیه ابزار و وسایل بازی موجب جذابیت و جذب بسیاری از گردشگران از کشورهای مختلف دنیا شده است. با توجه به ظرفیت‌های بالقوه موجود در گردشگری ورزش‌های سنتی طبیعت‌مدار استان گلستان که استقبال چشمگیر همه‌ساله از جشنواره اسب ترکمن در بخش صوفیان، جشنواره بین‌المللی کبدی سرخنکلاته و حضور بی‌شمار گردشگران داخلی و خارجی در دو پیست بین‌المللی استان گلستان شاهدهی بر این ادعاست، چنین پیشنهاد می‌شود: از طریق انجام‌دادن تبلیغات رسانه‌ای مناسب، تهیه گزارش‌های تصویری و

1. Stefania & Dan
2. Danmark International Gam's Park



پخش در شبکه‌های تلویزیونی بین‌المللی و کانال‌های گردشگری بتوان تعداد زیادی از گردشگران علاقه‌مند به این حوزه را جذب کرد.

از دیگر یافته‌های پژوهش حاضر، تأثیر عوامل فرهنگی-اجتماعی بر توسعه پایدار گردشگری ورزش‌های سنتی بود که با نتایج پژوهش‌های همتی‌نژاد و همکاران (۲۰۱۵)، جووان (۲۰۱۲)، حسینی و اصفهانی (۲۰۱۵)، حسین‌پور، فهیم و ادیال‌باف (۲۰۱۴) و هنر، گیسیون و سانگ (۲۰۱۲) همخوانی داشت.

در همین راستا، جووانا^۱ (۲۰۱۴) مهم‌ترین دلیل رونق اقتصادی مناطق حاشیه کشور ایتالیا و به‌ویژه منطقه روستایی شیانتی^۲ را برگزاری رویدادهای محلی می‌داند. برگزاری رویدادهای ورزشی مطابق با فرهنگ این منطقه سبب جذب گردشگران ورزشی زیاد و درنهایت رونق اقتصادی منطقه شیانتی شده است. به اعتقاد او، به‌رغم سادگی و نبود قوانین و مقررات رسمی در جریان برگزاری مسابقات، استقرار برنامه و طرحی جامع که برگرفته از رویدادهای ورزشی حرفه‌ای مشابه با این مسابقات ورزشی است از یک سو و از سوی دیگر توجه به انگیزه‌های تفریحی گردشگران از طریق انجام دادن تبلیغات و معرفی جاذبه‌های دیدنی و تفریحی، دلایل اصلی رونق گردشگری ورزشی این منطقه است. موسوی، اسدی و سجادی (۲۰۱۲) نیز در بررسی تأثیر عوامل فرهنگ، جاذبه‌های طبیعی-ورزشی و انگیزه سفر در توسعه بازار گردشگری ورزشی ایران، اظهار کردند که عامل جاذبه‌های طبیعی-ورزشی با بار عاملی برابر با ۰/۸۳، اولویت اول گردشگران بود. همچنین در بین گویه‌های جاذبه‌های طبیعی-ورزشی، ۸۶/۷ درصد از گردشگران به حضور در مسابقات کشتی تمایل داشتند که با یافته پژوهش حاضر همسو بود. در پژوهشی مشابه، گتز و استفن (۲۰۱۶) با تأکید بر کارکردهای فرهنگی-اجتماعی فستیوال‌های ورزشی، گزارش کردند که برگزاری جشنواره‌های فرهنگی مختلف از قبیل موسیقی، تئاتر و به‌نمایش کشیدن پوشش لباسی از جلوه‌های اصلی فرهنگی محسوب می‌شود که زمینه‌ساز بسیاری از تبدلات فرهنگی است. حسین‌پور، فهیم و ادیال‌باف (۲۰۱۴)، علی‌آبادی و حسامی (۲۰۱۴) و فلاحی (۲۰۱۴) نیز با تأکید بر نقش انکارناپذیر ارزش‌های فرهنگی مقاصد گردشگری بر حضور مجدد گردشگران، ارزش‌های تاریخی را عامل سوق‌دهنده توانمند در این زمینه دانستند؛ بنابراین به نظر می‌رسد پتانسیل‌هایی به‌مراتب قوی‌تر در ورزش‌های سنتی استان گلستان در کشتی سنتی آلیش و گورش، فستیوال ورزش کبدی و دو پیست بین‌المللی اسب‌سواری گنبدکاووس وجود دارد که مولد گردشگری ورزشی سنتی و تبدیل این مناطق به قطب گردشگری ورزشی سنتی است (کارکن، اسدی

1. Giovanna
2. Chianti



و زیتونلی، ۲۰۱۳؛ زیتونلی، اسدی و فراهانی، ۲۰۱۱، ۱۲). در همین راستا براساس نتایج پژوهش پیشنهاد می‌شود که میزبانی سه جشنواره سنتی بین‌المللی اسب ترکمن صوفیان، کبدی سرخنکلاته و جشنواره سنتی گورش و آلیش و همچنین توجه به وجود مرز آبی مشترک با بسیاری از کشورهای حاشیه دریای خزر که مشابهات فرهنگی و تاریخی دارد، از ظرفیت‌های بالقوه و استثنایی استان گلستان در تبدیل شدن به قطب گردشگری ورزشی سنتی در سطوح ملی و بین‌المللی است.

بنابراین از مهم‌ترین راهکارهای پیشنهادی در این زمینه، فعال کردن حوزه رای‌زنی ورزش‌های سنتی- فرهنگی در بخش روابط بین‌الملل کمیته ملی المپیک و همچنین روابط بین‌الملل فدراسیون‌های کشتی، کبدی و فدراسیون اسب‌سواری با هدف میزبانی قانونی ورزش‌های سنتی در استان‌های شمالی کشور و تشکیل کمیته‌ای منتخب در زمینه اکتوریسم ورزش‌های سنتی شمال کشور از طریق تأسیس اتحاد استراتژیک گردشگری سنتی و انعقاد تفاهم‌نامه ورزش‌های سنتی با کشورهای علاقه‌مند به صنعت اکتوریسم ورزشی در محدوده جغرافیایی حاشیه دریای خزر است که این امر مهم نیازمند اهتمام جدی سیاست‌گذاران فعال در صنعت گردشگری ورزشی کشور است. همچنین محوریت پژوهش‌های خارجی حوزه گردشگری بر این بخش معطوف شده است. رابرت (۲۰۱۸) و هینچ و ایچی (۲۰۱۷) با اشاره به موفقیت کشورهای انگلستان و ژاپن در توجه به ارزش‌های فرهنگی مستتر در ریشه تاریخی تورنمنت جام ویمبلدون و جشن سالیانه هنرهای ملی کشور ژاپن به نام گوئوشو که همه‌ساله بستر حضور بسیاری از گردشگران داخلی و خارجی را فراهم می‌کند، برگزاری فستیوال‌های ورزش‌های سنتی را عاملی مؤثر در دستیابی به الگوی پایدار گردشگری ورزشی می‌دانند که این یافته‌ها در راستای نتایج پژوهش حاضر بود. گنز و استفن (۲۰۱۶) با ارائه نوع‌شناسی رویدادهای ورزشی، در قالب چهار گروه رویدادهای ورزشی بزرگ^۱ از قبیل مسابقات المپیک و جام جهانی فوتبال در نوع A، در گروه B تورنمنت‌های ورزشی سالانه مانند مسابقات لیگ برتر ویمبلدون، رقابت‌های ورزشی مهم و نامنظم^۲ در گروه C و جشنواره‌های ورزشی منطقه‌ای مانند ورزش‌های فصلی و رویدادهای ورزشی که برخاسته از شرایط جغرافیایی و آداب و رسوم^۳ جوامع در گروه D است، اظهار کرد با توجه به گرایش افراد به آشنایی با ریشه‌های تاریخی و ارزش‌های فرهنگی رویدادهای ورزشی، در دهه اخیر فعالیت‌های ورزشی گروه چهارم بیش‌اپیش در کانون توجه سازمان‌ها و سیاست‌گذاران

1. Mega Events
2. Irregular Major Sporting Competition
3. Custom



این حوزه قرار گرفته است. کون کاوا^۱ (۲۰۱۵) با معرفی کشور مالزی به عنوان درآمدزاترین کشور فعال در حوزه گردشگری ورزشی، گزارش کرد که تلاش‌های انجام شده در زمینه حفظ و ترویج آداب و رسوم، سنت‌ها و جشن‌های سنتی در سال اخیر، ۷۸۴/۵۵ نفر گردشگر در حوزه‌های جشنواره‌های محلی را جذب کرده و به اولین و مهم‌ترین مقصد گردشگری در آسیای شرقی تبدیل شده است. حفظ ساختار قدیمی پارک‌های سنتی و طبیعی و ترکیب معماری جدید با ساختار اماکن قدیمی که بیانگر تمدن کهن بوده است و همچنین استفاده از این مناطق برای برگزاری بازی‌های بومی و جشنواره‌های سالیانه، سبب جذب هزاران گردشگر در سال می‌شود.

از سوی دیگر ایجاد صنعت گردشگری نظام‌مند و پویا نیازمند توسعه زیرساخت‌ها در ابعاد ارتقای کیفیت مراکز اقامتی، برخورداری از سیستم حمل‌ونقل استاندارد، مراکز خرید و تفریحی در مجاورت مقاصد گردشگری، برخورداری از سیستم بانکی بین‌المللی و وجود آژانس‌های مسافرتی فعال است (حسینی و اصفهانی، ۲۰۱۵). در پژوهش حاضر نیز عامل زیرساخت‌ها، دومین متغیر تأثیرگذار بر تدوین الگوی توسعه پایدار گردشگری ورزش‌های سنتی بود که دو گویه «وجود هتل و مراکز اقامتی مطلوب و ارائه خدمات باکیفیت» و «ارائه خدمات بانکی مطلوب و تراکنش‌های اینترنتی به گردشگران» از بیشترین بار عاملی برخوردار بودند که با نتایج پژوهش‌های محرم‌زاده، نوری و سعیدی (۲۰۱۶)، حسینی و اصفهانی (۲۰۱۵) و شجاعی، تجری و دوستی (۲۰۱۲) همخوانی داشت. محرم‌زاده، نوری و سعیدی (۲۰۱۶) نیز در پیاده‌سازی نظام مدیریت مقصد گردشگری ورزشی ایران گزارش کردند که برخورداری از زیرساخت‌های مطلوب در بخش اقامت، وجود مراکز خرید، تفرجگاه‌های طبیعی و الزامات تجارت الکترونیکی مورد نیاز گردشگران، مؤلفه‌های اصلی تدوین نظام مدیریت گردشگری ورزشی کشور را تشکیل می‌دهند. نتایج پژوهش حسینی و اصفهانی (۲۰۱۵) حاکی از آن بود که وجود نظام بانکی مناسب و هماهنگ با نظام بین‌المللی، تسهیلات رفت‌وآمد و سیستم حمل‌ونقل مناسب و برنامه‌ریزی تورهای گردشگری ورزشی از سوی آژانس‌های گردشگری، بیشترین اولویت‌های پژوهش را از دیدگاه گردشگران به خود اختصاص دادند که این عوامل با نتایج پژوهش حاضر همسو بود. فراهانی، اصفهانی، زارعی و خالقی (۲۰۱۴) نیز با مقایسه و تأکید بر جاذبه‌های ساحلی موجود در ابوظبی با نوار ساحلی شمال کشور، بر پتانسیل‌های بالقوه گردشگری ورزشی موجود در این محدوده جغرافیایی تأکید داشتند. آن‌ها در بررسی ویژگی‌های ابوظبی به عنوان یکی از مقاصد برتر گردشگری ورزشی گزارش کردند که امارات ابوظبی طی یک دهه اخیر با ایجاد تغییرات اساسی در زیرساخت‌های

1. Kunkaew



گردشگری از قبیل ساخت ۹۴ هتل و هتل آپارتمان برخوردار از امکانات ورزشی و رفاهی کامل، ظرفیت پذیرش دو میلیون گردشگر در سال را دارد. کارشناسان بخش کیفی پژوهش نیز اعتقاد داشتند به رغم برگزاری چندین فستیوال بین‌المللی در استان گلستان، برخوردار نبودن از زیرساخت‌های مطلوب در بخش اسکان و اقامت گردشگران و کیفیت‌نداشتن خدمات ارائه‌شده در هتل‌ها و سایر مراکز اقامتی، معضل‌های جدی در این زمینه هستند؛ بنابراین با توجه به اولویت اول گردشگران در زمینه خدمات بانکی و ارزی، پیشنهاد می‌شود از طریق پیش‌بینی باجه‌های ارائه‌دهنده خدمات بانکی و ارزی در قالب کارت اعتباری و مسترکارت در باجه‌های ویژه، در این مقوله تسهیل‌سازی شود. همچنین به نظر می‌رسد فراهم کردن تسهیلات ریالی و شناسایی و ایجاد انگیزه برای ورود بخش خصوصی و سرمایه‌گذاران بومی و احداث مراکز اقامتی-رفاهی در قالب مجتمع‌های رفاهی و تفریحی از طریق جذب نیروی انسانی آموزش‌دیده، راه‌گشای این معضل باشد.

البته مهم‌ترین مشکل در توسعه گردشگری ورزش‌های سنتی کشور از آنجا نشئت می‌گیرد که گردشگری ورزشی آمیخته‌ای از دو حوزه کاملاً مجزای گردشگری و ورزش است که هر حوزه به‌صورت جداگانه مدیریت می‌شود؛ یعنی هیچ‌یک از این دو حوزه مسئولیت کامل گردشگری ورزشی را برعهده ندارند؛ بنابراین برای بهره‌برداری از فرصت‌های گردشگری ورزشی، تشکیل کارگروه متشکل از کارشناسان هر دو حوزه و ایجاد ارتباط نزدیک بین دو سازمان ورزش و جوانان و بخش گردشگری ادارات گردشگری و میراث فرهنگی، قدمی اساسی است (شهریاری و همتی نژاد و ملک اخلاق، ۲۰۱۵). در پژوهش حاضر نیز عامل سیاسی-قانونی با گویه‌های «تخصیص منابع مالی و ارزی کافی و مناسب از سوی دولت» و «تعامل بین سازمان‌های گردشگری ورزشی با سایر سازمان‌های متولی گردشگری» از مهم‌ترین مؤلفه‌های تأثیرگذار بر تدوین الگوی پژوهش بودند که با نتایج پژوهش‌های شجاعی، تجری و دوستی (۲۰۱۲)، حسین‌پور، فهیم و ادیال‌باف (۲۰۱۴) و همتی‌نژاد، شهریاری و ملک اخلاق (۲۰۱۵) مطابقت داشت. نتایج پژوهش شجاعی، تجری و دوستی (۲۰۱۲) حاکی بود تأمین اعتبار از محل درآمدهای ملی و ایجاد هماهنگی بین سازمان‌های متولی گردشگری و حمایت‌های صنفی از طریق ارائه تسهیلات درازمدت در کنار تدوین سیاست‌های حقوقی و پارلمانی از سوی نمایندگان مقاصد گردشگری در زمینه تأمین بودجه مناسب برای توسعه گردشگری ورزشی کشور، زمینه توسعه گردشگری ورزشی را فراهم می‌کند. در همین زمینه غفوری، افشار و نعمت‌پور (۲۰۱۴) در بررسی توسعه گردشگری ورزش‌های آبی به برخوردار از مدیریت کارآمد و انسجام بین سازمان میراث فرهنگی با ادارات کل ورزش و جوانان، به‌عنوان دومین عامل مهم در توسعه گردشگری در این بخش تأکید داشتند به اعتقاد غفوری و همکاران، گردشگری ورزشی زمانی پیشرفت می‌کند که تدوین



برنامه‌های توسعه گردشگری ورزشی با ایجاد هماهنگی بین کارشناسان و مدیران سه حوزه ادارات ورزش و جوانان، کارشناسان ادارات گردشگری میراث فرهنگی و صنایع دستی با کارشناسان آژانس-های گردشگری صورت گیرد و فقط در این صورت است که برنامه توسعه گردشگری ورزشی جامع است و از کارایی لازم برخوردار خواهد بود. قزلسفلو، کلاته و چوری (۲۰۱۵)، همتی‌نژاد، شهریاری و ملک‌اخلاق (۲۰۱۵) و علی‌آبادی و حسامی (۲۰۱۴) در مطالعه ظرفیت گردشگری ورزش‌های طبیعت‌مدار و سنتی استان‌های مازندران، گلستان، گیلان و خراسان گزارش کردند، تأمین اعتبار از محل درآمدهای ملی برای توسعه گردشگری و تسهیل‌سازی ورود بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری در حوزه گردشگری ورزشی در کنار شفاف‌سازی مزایای وجود سیاست‌های کلان و ایجاد هماهنگی بین سازمان‌های متولی گردشگری استان که هم‌راستای توسعه این صنعت باشد، می‌تواند از طریق تدوین سیاست‌های حقوقی و پارلمانی از سوی نمایندگان در مجلس، زمینه توسعه گردشگری ورزشی در این استان را فراهم کند. با وجود اذعان به این موضوع، اما نبود متولی سازمانی مشخص و همچنین نبود تیمی مشترک از کارشناسان سه حوزه سازمان‌های ورزشی، گردشگری و میراث فرهنگی و منابع طبیعی و نبود آژانس‌های فعال در حوزه گردشگری ورزشی، پیامدهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مطلوبی برای مقاصد گردشگری به همراه نداشته است؛ بنابراین به نظر می‌رسد با توجه به بیشتر پژوهش‌های انجام‌شده در زمینه توسعه صنعت گردشگری ورزشی و به‌ویژه ورزش‌های بومی و سنتی، نبود سازمان رسمی متولی و مسئول برگزاری فستیوال‌ها، چالش اصلی توسعه این حوزه است (محمدی، گودرزی، جعفری و جاوید، ۲۰۱۶)؛ همتی‌نژاد، شهریاری و ملک‌اخلاق، ۲۰۱۵؛ حسین‌پور، فهیم و ادیال‌باف، ۲۰۱۴؛ رضوی، حسینی و خواجه‌پور، ۲۰۱۳؛ زیتونلی، اسدی و فراهانی، ۲۰۱۱). می‌توان با الگوبرداری از کشورهای پیشرو از قبیل ایتالیا و اسپانیا با واگذاری این بخش به فدراسیون‌های ورزش‌های بومی (فوتیادیس^۱، ۲۰۱۶) و بهره‌گیری از تخصص و تجربه مدیران صنفی سازمان گردشگری و همچنین توسعه بخش داوطلبی در جریان برگزاری فستیوال‌ها، زمینه توسعه صنعت گردشگری ورزش‌های بومی و سنتی را فراهم کرد؛ بنابراین پیشنهاد می‌شود که می‌توان با تأسیس هیئت یا کمیته‌ای در زمینه ورزش‌های سنتی و تلاش برای ثبت، تأیید و دریافت مجوز برای فعالیت‌های هیئت مذکور به‌عنوان زیرمجموعه‌ای از فدراسیون ورزش همگانی، ضمن رسمیت‌بخشیدن به فعالیت‌های این کمیته، کانال‌های ارتباطی با کمیته‌های فعال در سایر کشورها را نیز میسر کرد؛ چنانچه در کشور آمریکا برگزاری این بخش از رویدادهای ورزشی به هیئت‌های ورزشی محلی^۲ واگذار

1. Fotiadis
2. Sports Commissions



شده است؛ بنابراین این هیئت‌های ورزشی نقش محوری در توسعه گردشگری ورزش‌های بومی و محلی و تدارک شرایط حضور گردشگران بیشتر را فراهم می‌کنند. دامنه فعالیت این هیئت‌ها ممکن است در حوزه‌های محلی، شهری یا منطقه‌ای^۱ باشد که به صورت زیرمجموعه‌ای از سازمان‌های گردشگری یا به صورت کمیته‌های غیرانتفاعی فعالیت نمایند (هشر، گسیبسون و مکسول، ۲۰۱۲، ۱۶۸). از دیگر راهکارهای موجود برای چالش مذکور، تشکیل کمیته‌ای منتخب از متولیان و متخصصان بخش اکوتوریسم ورزش‌های سنتی با عنوان «اتحاد استراتژیک در محدوده جغرافیایی شمال کشور» است تا به این طریق این نهاد به‌عنوان مرجعی هماهنگ‌کننده بین سازمان‌های متولی، سیاست‌ها و برنامه‌های موجود را بررسی و تبیین کند.

تشکر و قدردانی

مراتب سپاس‌گزاری خود را از مدیرکل و معاونین محترم ادارات گردشگری، صنایع دستی و میراث فرهنگی استان گلستان، مدیریت محترم گردشگری، صنایع دستی و میراث فرهنگی شهرستان گنبدکاووس، مدیرکل محترم اداره ورزش و جوانان استان گلستان، رؤسای هیئت‌های ورزش بومی و سنتی، کبدی و اسب‌سواری، ریاست محترم فدراسیون اسب‌سواری و کبدی، مدیریت محترم پیست اسب‌سواری گنبدکاووس و بندرت‌رکمن، مدیران محترم آژانس‌های گردشگری استان گلستان و همچنین ساکنان بومی فعال در جریان برگزاری فستیوال‌ها و اساتید محترم مدیریت ورزشی که در مراحل اجرای پژوهش همکاری صمیمانه و صادقانه کردند، اعلام می‌داریم.

References

1. Aliabadi, S., & Hesami, Sh. (2014). Feasibility study of the practical link of ecotourism and sports tourism. *Applied research in Sport Management*, 3(3), 43-50. (in Persian).
2. Chunyang, W., Hailin, Q., & Maxwell, K. H. (2016). Toward an integrated model of tourist expectation formation and gender difference. *Tourism Management*, 24, 58-71.
3. Danaifard, H., & Mozafari, Z. (2008). Improvement of validity and reliability in managerial quality research: Tailoring research strategies. *Management Research*, (1), 89-98. (in Persian).
4. Farahani, A., Esfahani, N., Zarei, M., & Khaleghi, H (2014). The role of goals in the development of sport tourism in a five-year period in Abu Dhabi. *Sport Management*, 6(2), 215-230. (in Persian).

1. State, County or City Levels



5. Fotiadis, A., Xie, L., Li, Y., & Huan, T. Ch. (2016). Attracting athletes to small-scale sports events using motivational decision-making factors. *Journal of Business Research*, 6(13), 121-134.
6. Gábor, K., Károly, T., & Zsolt, R. (2015). The changing role of sports in urban development: A case study of Debrecen (Hungary). *Sport Tourism Review*, 117(9), 145-161.
7. Getz, D., & Stephen, J. (2016). Progress and prospects for event tourism research. *Tourism Management*, 52, 593-631.
8. Ghafoori, F. (2014). The model of tourism development based on indigenous and local games of the country. *Research in Sport Management*, 3(24), 153-174. (in Persian).
9. Ghafoori, F., Afshar, H., & Nematpoor, F. (2014). Factors affecting the development of water sports in coastal cities of Mazandaran. *Management and Development in Sport*, 3(2), 19-30. (in Persian).
10. Ghezelsefloo, H. R., Kalateh, M., & Chorli, A. (2015). Investigating the challenges of attraction of sport tourism at Golestan province local and local game festival. *Journal of Sport Management and Motor Behavior*, 11(23), 211-218. (in Persian).
11. Giovanna, B. (2014). Designing small-scale sport events in the countryside. *International Journal of Event and Festival Management*, 5(2), 214-235.
12. Hamidi, M., Razavi, S. M. H., Amirnejad, S., Shafie, S. H., & Fazli, A. (2011). Explaining the strategy of sport tourism in Iran. *Sport Management Research*, (12), 51-68. (in Persian).
13. Heather, J., Gibson, K. K., & Sung, J. K. (2012). Small-scale event sport tourism: A case study in sustainable tourism. *Sport Management Review*, 15(2), 160-170.
14. Hematinejad, M. A., Shahriari, B., & Malekakhlagh, E. (2015). Prioritization of sport tourism attractions in the development of sports tourism in the Northern provinces. *Management and Development in Sports*, 6(1), 19-33. (in Persian).
15. Hinch, T., & Eiji, T. (2017). Sustainable sport tourism in Japan. *Tourism Planning & Development*, 15(1), 96-101.
16. Holesti, R. (2001). Content analysis in social and human sciences (N. Salarzadeh Amiri, Trans). Tehran: Allameh Tabataba'i University Press. (in Persian).
17. Hoseini, M., & Esfahni, N. (2015). The segmentation of the German Cologne tourist market for foreign tourists based on the nationality and sports attractions. *Physiology and Management Research in Sports*, 7(2), 33-45. (in Persian).
18. Hosseinpoor, H., Fahim, H., & Adyalbaf, R. (2014). Examining the obstacles to sporting wrestling sports with the boat with the natural attractions of sport and tourism Esfarayn. *Sport Management Studies*, (23), 67-78. (in Persian).
19. Human, H. A. (2010). Guide for qualitative research. Tehran: Organization for the Study and Compilation of Human Sciences Books of Universities. (in Persian).
20. Ionela, G. P. (2015). Tourism opportunities for valorizing the authentic traditional rural space-Case study: Ampoi and Mures Valleys micro region, Alba County, Romania. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 188, 111-115.



21. Jabil, M., Mazdi, M., Mohd, J. K., Logeswaran, T., & Mohammad, K. Z. (2015). Sport as a tourism attraction in Malaysia: Potential and prospects. *Malaysian Journal of Society and Space*, 12, 23-31.
22. Juan, L. Nicolas. H. (2012). The effect of winning the 2010 FIFA World Cup on the tourism market value: The Spanish case. *Omega*, 40, 503–510.
23. Juan, M. H., Suarez-Vega, R., & Santana-Jiménez, Y. (2016). The inter-relationship between rural and mass tourism: The case of Catalonia, Spain. *Tourism Management*, 54, 43–57. DOI: 10.1016/j.tourman.2015.10.015.
24. Karkon, L., Asadi, H., & Zeitunli, A. H. (2013). The impact of horse racing sport on the development of sport tourism in Golestan Province. *New Trends in Sport Management*, 1(2), 9-17. (in Persian).
25. Kunkaew, K. (2015). The cultural tourism management under context of world heritage sites: Stakeholders' opinions between Luang Prabang communities, Laos and Muang-Kao communities, Sukhothai, Thailand. *Procedia Economics and Finance*, 23, 1286–1295.
26. Maleki, S., & Alizadeh, H. (2015). Analyzing and prediction of sustainable factors in Iran's tourism industry. *Journal of Geographic Space*, 15(50), 39-58. (in Persian).
27. Malekmohammadi, M., & Ghofrani, M. (2017). Design and compilation of traditional and traditional sports strategy of Sistan Province. *Quarterly Management and Development of Sports*, 6(2), 153-189. (in Persian).
28. Mirzadeh, Z. S., & Abdolmaleki, H. (2017). Design of barriers to development of Mashhad sport tourism. *Sport Management Studies*, 11(34), 25-39. (in Persian).
29. Mohamadi, E. T., Gudarzi, M., Jafari, A., & Javid, M. (2014). Investigating the effects of international bike tour of Azerbaijan on Northwest provinces of Iran. *Journal of Sport Management and Motor Behavior*, 10(20), 45-54. (in Persian).
30. Moharamzadeh, M., Nuri, A., & Saidi, S. H. (2016). Feasibility study on the implementation of Iran Tourism Sports Tourism Management System. *Physiology and Management Research in Sports*, 7(3), 141-153. (in Persian).
31. Musavi, R., Asadi, H., & Sajad, N. (2012). The segmentation of the Iranian sports tourism market for foreign tourists and the presentation of the target pattern. *Sport Management*, (12), 37-59. (in Persian).
32. Rahimi, M., Farahani, J., Alidust, E., & Jafari, A. H. (2017). Provide a model of sport tourism development in Iran's sporting events in volleyball. *New Approach in Sport Management*, 13(7), 35-47. (in Persian).
33. Rasuli, S., & Shetarbani, F. (2017). Study of geographical potential of East Azarbaijan province in recruiting sports tourists. *Quarterly Journal of Geographic Space*, (51), 63-73. (in Persian).
34. Razavi, S. M. H., Hoseini, E., & Khajepoor, A. (2013). Investigating natural attractions affecting sports tourism development in Mazandaran province. *Journal of Sport Management and Motor Behavior*, 9(17), 15-26. (in Persian).
35. Robert, J. L. (2018). The Wimbledon championships, the all-England Lawn tennis club, and "invented traditions". *International Journal of Sport Communication*, 11(1), 1-23.



36. Shahriari, B., Hematinejad, M. A., & Malekakhlagh, E (2015). Identifying strategic alliances in the development of tourism in Northern Provinces of Iran. *Research in Sport Management*, 30, 55-70. (in Persian).
37. Shojai, V., Tojari, F., & Dusti, M. (2012). Strategic planning of sport tourism in Mazandaran province. *Quarterly Journal of Geographic Space*, 12(39), 173-195. (in Persian).
38. Singh, S., Tapes, R. D., & Irina, V. (2016). Tourism, ecotourism and sport Tourism: The framework for certification. *Journal of Marketing Intelligence and Planning*, 34(2), 236-255.
39. Stefania, B., & Dan Mihnea, D. (2015). Tourism development after the implementation of sustainable strategies in Neamt County. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 6(188), 230-236.
40. Tajzadeh Namin, H, Hashemzadeh. G (2014). The role of local festivals in the development of tourism from the perspective of potential tourists. *Tourism Management Studies*, 8(26), 25-52. (in Persian).
41. Zabihi, E. (2015). Designing of sport marketing in Mazandaran Province (Unpublished doctoral Dissertation). Mazandaran University, Iran. (in Persian).
42. Zeitoonli, A. H., Farahani, A., & Asadi, H. (2011). Economic tourism and long-term economic effects. *New Trends in Sport Management*, 1(1), 9-18. (in Persian).
43. Ziai, F., Musavi., S. R., & Nejadajadi, S. A. (2017). Analysis of sport tourism situation in Sistan and Baluchestan province based on SWOT model. *Contemporary Research in Sport Management*, 6(12), 73-86. (in Persian).

استناد به مقاله

قزلسفلو، حمیدرضا؛ رضوی، سید محمدحسین؛ و کلاته‌سیفاری، معصومه. (۱۴۰۱). تعیین الگوی عوامل مؤثر بر توسعه پایدار گردشگری ورزش‌های سنتی (مطالعه موردی: جشنواره کبیدی سرخنکلاته، اسب ترکمن و کشتی سنتی آلیش و گورش). *مطالعات مدیریت ورزشی*، ۱۴(۷۱)، ۷۴-۲۴۱. شناسه دیجیتال: 10.22089/SMRJ.2019.7138.2504

Ghezelsefloo, H., Razavi, S. M. H., & Kalateh Seifari, M. (2022). Determining Model of the Factors Influencing the Sustainable Development of Traditional Sports Tourism (Case study: Kabadi festival of Sorkhankalateh, Horse-riding of Torkman and Guroush and Alish traditional wrestling). *Sport Management Studies*, 14(71), 241-74. (in Persian). DOI: 10.22089/SMRJ.2019.7138.2504

